

HANUŠOVICKÉ NOVINY

Duben 2004

číslo 4

ročník 10

cena 2 Kč

Vychází pro Hanušovice a místní části Hynčice nad Moravou, Potůčnick, Vysoké Žibřidovice, Žleb

foto: archiv

Velikonoční pomlázka

Velikonoční svátky se kvapem blíží, a tak si povíme něco o zvycích, které jsou s těmito křesťanskými svátky spojeny.

Velikonoční pondělí bylo a je z hlediska zvyků našeho lidu nejvýznamnějším dnem velikonočního období, i když se k němu žádné významné liturgické úkony nevážou. Toho dne se odbývala pomlázka, mrskút a velikonoční hodování. Zvyk pomlázky samotné je zřejmě velice starého původu, stejně jako zdobení vajíček a výroba kraslic.

Původně šlo pravděpodobně o magický obřad, jehož se zúčastnili dospělí. Teprve časem se pomlázka stala veřejnou zábavou. Dům od domu chodili mládenci za děvčaty, později hlavně děti, se

spletenými pomlázkami (dynovačkami, mrskačkami, šlehačkami, binovačkami, u nás na Moravě též tatar), obyčejně z vrbového proutí, zdobenými stuhami. Jimi šlehali dívky i ženy, vinšovali a přeříkávali veršované průpovědky. Za to dostávali malovaná vajíčka. Tento průběh pomlázky má však mnoho variant podle zvyklostí v různých oblastech. Někde nechybí ani pořádné polévání vodou či stříkání aromatickými voňavkami. I když dívky a ženy při mrskání křičely, naoko utíkaly a durdily se, byla by se velice hněvala ta, za níž by nějaký mládenec nepřišel vymrskat ji. V mnoha vsích bylo prastarým obyčejem číhat na děvčata v pondělí zrána (obvykle, když šla do kostela) a vyšlehat je, aby byla celý rok zdravá, veselá a pilná. Za nejlepší pomlázku považovali mládenci vymrskat dívky v okamžiku, kdy v noční košili vylézaly z postele. Tam ale musel vydatně pomoci otec dívky, aby otevřel potřebné dveře.

Mnohde bylo a ještě je zvykem, že v úterý chodila na oplátku s pomlázkou děvčata, někde místo ní polévala chlapce vodou, aby prý byli svěží.

Koledníci dostávali vajíčka malovaná i jednobarevná (většinou červená), stejně jako bohatě malovaná a jinak zdobené kraslice. Od pohanských dob bylo vejce symbolem života, snad právě proto se spojovalo s oslavou jara.

(pokračování na 2. straně)

Fejeton

„Už se nemohu dočkat jara,“ slyšíte promlouvat lidi. Nejlépe by mohla o jaru mluvit země. Jaro je něco, co je nejtěsněji spjato s osudy stromů, zvířat, co je vepsáno do jejich ročního koloběhu. Jaro jsou pole, která vydají úrodu, louky, které potěší oko člověka. Člověk se cítí součástí přírody. Také se probouzí svou jarní únavou do něčeho nového. Jako by v zimě trochu ztratil dech, teď nabírá plně doušky jarní vůně, která je tak milá. Nejen hřejivým teplem prvních paprsků slunce, taky jakousi NADĚJÍ, že nás čeká něco pěkného. Ve tmě se můžeme ztratit, svítí-li slunce, NEZTROSOTÁME. Je životodárné. Vede s námi na dálku paprskové dialogy – „o vodě, o lásce, o lese, ... o světě, a o všech lidech, co kdy žili na této planetě“ (J. Nohavica).

A tak nám zvedá hlavu stejně jako květinám. Otvírá oči do přírody, ve které je napsaná výzva k životu. Přečtěte si ji i vy – a uvěřte.

-hl

V sobotu 24. 4. 2004 ve 14 hod. proběhne v městském parku

Den Země

Na akci, kterou po záštitou města pořádají Skaut-Junák Hanušovice a AVZO STSČ Hanušovice, srdečně zvou pořadatelé.

Pro děti i rodiče bude připraven bohatý program her a soutěží, občerstvení a spousta zábavy. Nezbyvá než přát si pěkné počasí.

PŘIJĎTE K NÁM NAKOUPIIT!

Zveme Vás do nově otevřené prodejny „SMÍŠENKA“ na ulici Hlavní v Hanušovicích. Cukr, mléko nakupíte, spoustu peněz ušetříte!

placená inzerce

Zpráva o činnosti rady města

31. jednání – 16. 2. 2004

- vzala na vědomí požadavek na uznání slevy v neveřejně dopravě a potvrdila rozhodnutí o neposkytování slev
- schválila dodatek č. 2 ke smlouvě Stavrel-DK Hanušovice
- doporučila ke schválení smlouvu na odkoupení domu čp. 116
- vzala na vědomí dopis Společenství vlastníků domu čp. 486 a schválila písemnou odpověď starosty města
- schválila návrh právního oddělení na prominutí dluhu
- schválila žádost o příspěvek pro FK Hanušovice na turnaj a na činnost mládežnických oddílů a uložila žádost předložit zastupitelstvu města ke schválení
- schválila žádost o poskytnutí finanční podpory Kynologickému klubu Hanušovice
- vzala na vědomí žádost o podporu klubu RADOST Prostějov
- schválila žádosti o úlevu z poplatku za TKO pro rok 2004
- vzala na vědomí ukončení stávající nájemní smlouvy na čp. 216 a uložila uzavřít novou nájemní smlouvu
- schválila žádost o prodej pozemku pč. 2153, kú. Hanušovice, a doporučila ZM ke schválení

- schválila žádost o odprodej pozemků pč. 156 a 123/1, kú. Žleb, a doporučila ZM ke schválení; další pozemek 121/2 nelze prodat z důvodu jiného vlastníka
- schválila žádost o prominutí poplatku ze vstupného pro rok 2004 firmě Stavrel, v. o. s. Hanušovice

32. jednání – 1. 3. 2004

- schválila smlouvu na vyhotovení lesního hospodářského plánu a uložila podepsat
- schválila zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření Města Hanušovice za rok 2003 a doporučila ZM zprávu schválit
- schválila žádost o půjčku z FRB a doporučila ZM ke schválení
- schválila prominutí neinvestičních nákladů za II/04 v MŠ Údolní
- schválila smlouvu o přidělení finančních prostředků pro rok 2004 Charitě Šumperk
- vzala na vědomí 2. fázi návrhu Natura 2000
- schválila prominutí poplatků za TKO pro rok 2004
- schválila ukončení nájemní smlouvy s Městem Šumperk ke dni 31. 3. 2004 a schválila novou nájemní smlouvu pro ČR – Úřad práce v Šumperku od 1. 4. 2004

Ukončení platnosti starších občanských průkazů do roku 2008

Změna zákona o občanských průkazech (č. 328/99 Sb.), obsažená v zákoně č. 53/2004 Sb., kterým se mění zákony související s oblastí evidence obyvatel, stanovila platnost občanských průkazů bez strojově čitelných údajů **nejpozději do 31. 12. 2008**. Jde zde o starší typy dříve vydávaných OP (typ knížka, růžová identifikační karta), které tak pozbudou závěrem roku 2008 platnosti, bez ohledu na to, že je v nich uvedena platnost bez omezení. Jejich platnost samozřejmě končí i před tímto datem, tj. podle data platnosti v nich uvedeném. Občané, kteří jsou držiteli těchto starších OP, si mohou již nyní požádat o vydání nového OP. Nařízením vlády budou ještě stanoveny lhůty pro postupnou výměnu OP podle doby jejich vydání.

Zákonem bylo rovněž omezeno zhotovování a vydávání občanských průkazů bez strojově čitelných údajů obecními úřady s rozšířenou působností. Toto bude napříště možné jen po předchozím souhlasu ministerstva, jestliže například dojde k technické závadě při zpracování průkazů ve státní tiskárně, která trvá déle než 7 dní, v důsledku některé z mimořádných událostí, nebo v případě potřeby vydání OP v době kratší 30 dní v souvislosti s výkonem volebního práva. Platnost takto mimořádně vydaných OP je zákonem omezena dobou 1 roku.

Protože držitelů starších OP bez strojově čitelných údajů je naprostá většina, je dobré **nedokládat vyřízení nového průkazu na poslední chvíli**. O vydání nového typu OP je proto prozíravé požádat s dostatečným časovým předstihem. **Výměna je osvobozena od správních poplatků**. Zároveň s tím má občan možnost požádat o zapsání nepovinných údajů do OP – svého titulu, vědecké hodnosti či jména, příjmení a rodného čísla manžela a dětí do 15 let.

Při vyřizování žádosti o výměnu průkazu předkládá občan stávající OP, případně doklady prokazující změnu některého z údajů nebo zapsání nepovinných údajů (např. vysokoškolský diplom, rozsudek o rozvodu apod.). Dále musí být předložena **1 fotografie současné podoby** splňující požadavky na technické provedení – např. rozměry, čelní pohled, pozadí fotografie.

Lhůta pro zhotovení OP je do 30 dnů. Při podání žádosti má občan možnost požádat o převzetí nového průkazu na obecním úřadu pověřeném vedením matriky podle místa svého pobytu. Žádost za občana může předložit s doklady i jím pověřený zástupce, **vyhotovený OP je ale občan povinen převzít osobně**. Nemůže-li se občan dostavit k převzetí OP osobně, např. ze zdravotních důvodů, zabezpečí jeho předání obecní úřad s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se občan zdržuje.

- MĚÚ

Velikonoční pomlázka

(dokončení z 1. strany)

Lidová legenda vysvětluje vznik tradice malovat velikonoční vajíčka: Když Ježíš se svatým Petrem chodili po světě, přišli do jednoho statku a poprosili hospodyně o kousek chleba. Ta však neměla v celém stavení ani skývu. Vtom uslyšela kdákání slepic, seběhla ke kurníku a našla několik vajec. Upekla je v teplém popelu a nakrmila jimi oba pocestné. Když odešli, chtěla smést koštětem pohozené skořápky. Jaké bylo její překvapení, když uviděla, že se proměnily ve zlato. Selka potom každého pocestného častovala vejci, ale žádná skořápka se již ve zlato neproměnila. Časem pak začala rozdávat známým a pocestným vejce na výroční den návštěvy obou pocestných.

Spojení obrázku zajíčka se svátkem Velikonoc nemá dlouhou tradici, ujalo se koncem 19. století a rychle se rozšířilo. Údajně vychází z německého prostředí a v legendě se říká, že kraslice snáší v poli pro mravné a hodné děti zajíček. Od té doby se začali zajíčky objevovat v cukrárnách, pekárnách a papírnictvích na nejrůznějším zboží.

-hp

Volba povolání

„Příroda nám dala krátký život, ale památka na plodný a pracovitý život zůstane věčně.“

Marcus Tullius Cicero

Přijímací řízení k dennímu studiu na středních školách

Přijímání žáků a dalších uchazečů ke studiu na středních školách se řídí zákonem č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), v platném znění, a vyhláškou MŠMT č. 10/1997 Sb., o přijímání žáků a dalších uchazečů ke studiu ve středních školách zřizovaných státem, v platném znění.

Novelou školského zákona, zákonem č. 19/2000 Sb., došlo ke zrušení určitého omezení prostupnosti mezi jednotlivými druhy škol. Upravilo se tak přijímání na střední školy - od roku 2000 už není úspěšné ukončení základní školy omezující podmínkou. Podle jeho současného znění se na střední školu mohou hlásit všichni, kdo:

- ukončili základní školu v nižším než devátém ročníku
- ukončili základní školu neúspěšně
- navštěvovali zvláštní školy apod.

Do prvního ročníku osmiletého gymnázia a osmileté konzervatoře v oboru tanec se přijímají žáci, kteří úspěšně ukončili pátý ročník základní školy. Do prvního ročníku šestiletého gymnázia se přijímají žáci, kteří úspěšně ukončili sedmý ročník základní školy.

Termíny přijímacích zkoušek na střední školy pro školní rok 2004/2005

Podle ustanovení § 19 odst. 3 zák. č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), v platném znění, se přijímací zkoušky ke studiu na středních školách, včetně víceletých gymnázií a osmiletých konzervatoří, konají **nejdříve v posledním úplném kalendářním týdnu měsíce dubna**.

Střední školy zřizované státem, kraji a obcemi se při přijímání žáků a uchazečů řídí ustanoveními vyhlášky MŠMT čísla 10/1997 Sb., o přijímání žáků a dalších uchazečů ke studiu ve středních školách zřizovaných státem, podle kterého se **přijímací zkoušky** do škol uvedených v přihlášce na prvním místě konají **první pracovní den v posledním úplném kalendářním týdnu měsíce dubna – tj. v pondělí 19. dubna 2004**.

V souladu s výše uvedenou vyhláškou může být druhé kolo přijímacích zkoušek na středních školách zřizovaných státem, krajem a obcemi zahájeno **nejdříve první pracovní den po tři-**

ceti dnech po termínu přijímacích zkoušek v prvním kole. To znamená, že druhé kolo přijímacích zkoušek se uskuteční **nejdříve ve čtvrtek 20. května 2004**.

Talento zkoušky na studijní obory skupiny 8.2 – Umění a užité umění se konaly v termínu **od 15. do 31. ledna 2004**.

Podle § 1 odst. 7 f) vyhlášky 10/1997 Sb., o přijímání žáků a dalších uchazečů ke studiu ve středních školách zřizovaných státem a kraji, se posudek lékaře o zdravotní způsobilosti žáka nebo uchazeče k přihlášce přikládá na základě sdělení ředitele střední školy tehdy, jedná-li se o studijní nebo učební obor, pro který je tento posudek nezbytný.

Soukromé a církevní školy

Vlastní přijímání vychází především z **dohody mezi školou a žákem/uchazečem**. Má **občansko-právní charakter**, a proto vychází (při dodržení dalších obecně platných zákonů) ze zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. **Vztah mezi školou a žákem/uchazečem na základě dohody zahrnuje zpravidla i období přijímacích zkoušek**.

S odlišnostmi těchto škol souvisí i možnost požadovat **úhradu určité částky za přijímací řízení** od žáků jako součást úplaty v souladu s § 4 odst. 1 školského zákona

Odvolací řízení

Rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí vydá ředitel školy do sedmi dnů od rozhodnutí, nejdříve však v posledním kalendářním týdnu měsíce dubna.

Proti rozhodnutí ředitele školy o nepřijetí ke studiu může žák nebo uchazeč, popřípadě jeho zákonný zástupce podat do 8 dnů ode dne doručení rozhodnutí **prostřednictvím ředitele** střední školy odvolání k Odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje. Ředitel školy zašle Odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje spolu s odvoláním i kritéria, podle kterých postupovat při přijímacím řízení.

Odvolání by mělo obsahovat:

- jméno a příjmení žáka, datum a místo narození
- kód a název učebního nebo studijního oboru
- důvod nepřijetí uvedený ředitelem střední školy
- důvody odvolání
- jméno a adresu bydliště zákonného zástupce žáka
- datum a podpis zákonného zástupce žáka

Úspěšné vykonání přijímacích zkoušek přeje
PaedDr. Vladka Židková, výchovná poradkyně školy

Velikonoční koleda

Koleda, koleda, zajíčku,
co to neseš v košíčku?
Nesu jara klíč,
že už je zima pryč!
Jaro letí kolem nás,
nese s sebou pěkný čas.

Petra Picková, 8. A

Jaro

Jaro, jaro, už je tady?
Na potocích tají ledy.
Zvířátka, ta nejmladší,
celý den si skotačí.
Žízaly si septají,
že kosi pěkně zpívají.
Zpívají, o čem každý sní,
že přišlo jaro a my jdeme s ním.

Jitka Diblíková, 7. C

Tleskala celá naše tělocvična - věnovali jsme se zákonům

Proč by děti neměly pít alkohol? Jak je to s cigaretami? Desítky podobných otázek řešili 27. února 2004 žáci naší hanušovické základní školy ve školním kole celostátní soutěže „Paragraf 11/55“.

Naše škola je jednou ze čtyř škol na Šumpersku, která se do této soutěže přihlásila.

Projekt „Paragraf 11/55“ přibližuje problematiku zákonů poutavou a soutěžní formou. Cílem je poukázat na nedodržování zákonů a zvýšit povědomí o zákonu omezujícím prodej cigaret mladistvým.

Žáci II. stupně v šesti 5členných družstvech vyplňovali jednoduché testy zaměřené na sankce za porušení zákonů; představili si, že jsou na místech starostů, ředitelů škol, a řešili vylosovaný problém, např. týrání – šikana, skládali kartičky nebo tipovali věk v souvislosti s prodejem cigaret.

V porotě zasedli zástupci policie, státní správy či starostové, ředitelé podniků, kteří neměli jednoduchý úkol hodnotit bojovnost družstev.

Celá naše tělocvična se za účasti 465 žáků rozjásala, když zvítězilo družstvo devítky. Radost v očích vítězného družstva byla znát.

Oblastní kolo nás čeká koncem března, kdy poměříme síly s ostatními týmy tří škol.

Školní koordinátorka soutěže Jana Winklerová, foto: L. Piják

Dne 11. března 2004 proběhla na naší škole soutěž ve zpěvu DO-RE-MI. Zúčastnilo se neuvěřitelných 84 dětí a rodičů. Třída byla plná napětí a potlesku.

Porota měla velmi těžkou práci, protože mnoho dětí získalo nejvyšší počet bodů – 21.

1. místo: Aneta Hetmánková 4. A,
Marie Začalová 3. B,
Veronika Drlíková 6. B,
Matouš Felner 1. B

2. místo: Robert Šebík 3. B,
Jan Ševinský 2. A,
Martin Šimek 2. B,
Vivien Vrčianová 1. B

3. místo: Veronika Zatloukalová 1. A,
Anežka Zatloukalová 3. B, Aneta Tóthová 4. A, Nela Foberová 4. A, Veronika Bobrowská 1. B, Michaela Pavolová 3. B, Noemi Szatmariová 3. A, duo – Klára Kotásková a Jana Petrová 3. B, trio – Dominik Čermák, Daniel Winkler a Marián Vítek 3. A

*Za pořadatele,
pan ředitel Mgr. Jaromír Straka,
Mgr. Eva Kubičková,
Mgr. Jana Pitáková*

Náborový závod ve sjezdovém lyžování Štědráková Lhota

Dne 3. března 2004 se naše škola zúčastnila náborového závodu ve sjezdovém lyžování ve Štědrákově Lhotě. Společně s naší školou se na sjezdovce představily další čtyři školy ze šumperského okolí: ZŠ Staré Město pod Sněžníkem, ZŠ Ruda nad Moravou, ZŠ Bludov a V. ZŠ Šumperk. Celkově se tedy na startu sešlo 130 závodníků, kteří měřili své síly v disciplíně nazývané „Obří slalom“. Závodilo se ve čtyřech kategoriích - hoši a dívky ze 6. a 7. třídy a hoši a dívky z 8. a 9. třídy. Každý závodník jel dvě kola a lepší měřený čas se započítával do konečného bodování.

I za vydatného sněžení a zatažené oblohy závody splnily svůj účel. Všem pořadatelům nešlo ani tak o výsledky jako spíše naučit děti trávit volný čas. Celá akce nesla motto – Stop drogám. Tento závod byl pořádán poprvé a organizátoři si slibují podobnou či vyšší účast i v roce příštím.

Mezi naše nejúspěšnější soutěžící patřili tito žáci: mladší kategorie chlapců – 2. místo Vladimír Zavadil (čas 29,00 s), mladší dívky – 11. místo Petra Pospíchalová (34,62 s), starší chlapci – 1. místo Tomáš Radoch (čas 27,50 s, nejlepší čas závodů), starší dívky – 5. místo Lucie Podhradská (31,94 s). Avšak i další naši závodníci obsadili velmi pěkná umístění.

Celkem bylo uděleno 44 cen (v každé kategorii 11 nejlepších). Vítězové jednotlivých kategorií obdrželi pohár a permanentku od majitele vleku p. Kotraše, platnou do konce lyžařské sezony v areálu sjezdovky ve Štědrákově Lhotě.

Všem mladým účastníkům přísluší velký obdiv a organizátorům, kteří důkladně celou akci doprovázeli, velký dík; jmenovitě startérovi Blažejovi Gercisovi za vzornou výpomoc při závodech. Děkujeme také firmě Vobus, která zajistila dopravu na uvedené místo.

Věříme, že touto akcí jsme nabudili a přidali tu potřebnou ctižádost všem ostatním, kteří by chtěli ještě více zpestřit trávení svého volného času.

Za ZŠ Hanušovice, Tomáš Rajnoha, učitel TV

Jaro

*Jaro už se blíží,
z oblohy slunce shlíží,
sněženky pod sněhem rozkvétají
a zvířátka se probouzejí.
Peláši si zajiček lesem,
čerstvou mrkvičku mu nesem.*

*Jaro má zvláštní kouzlo,
to kouzlo po ledu sklouzlo,
hřejivý pocit vzbuzuje jaro v nás,
můžeme snadno poznat jeho hlas.
Plamínek jara vzplál,
tvrdý led roztál,
když sluníčko usmívá se jasně,
je období jara krásné.*

Kateřina Velká, 7. C

Komplexním primárně preventivním programem bojujeme proti negativním sociálně-patologickým jevům

„Kdo začal, půl díla vykonal.“ Quintus Flaccus Horatius

Naše Základní škola v Hanušovicích se ve školním roce 2003/2004 připojila k realizaci „Komplexního primárně preventivního programu“ pro ZŠ, na kterém se podílí pět subjektů našeho regionu. Jde o program zaměřený na 5., 7. a 9. ročníky s počtem 203 žáků, jehož cílem je předcházení sociálně-patologickým jevům v třídních kolektivech. Preventivní program je dlouhodobý a systematický, tzn. že každý žák základní školy by měl tímto programem projít během školní docházky v počtu 10 hodin v daném ročníku. Témata hodin jsou koncipována tak, aby zapadala do učebních osnov a stala se nedílnou součástí Minimálního preventivního programu na školách a školských zařízeních (MŠMT ČR čj. 14514/2000-51).

Na naší hanušovické škole byly v průběhu měsíců října až března uskutečněny dvouhodinové přednáškové cykly s těmito organizacemi, jedna akce proběhne též v dubnu:

Poradna pro ženy a dívky Šumperk – říjen

Městský úřad Šumperk, odbor sociálních věcí – listopad

Preventivně informační skupina, Okresní ředitelství

Policie ČR Šumperk – únor

Pedagogicko-psychologická poradna Šumperk – březen

Krédo, Kontaktní centrum pro drogově závislé Šumperk – duben

Témata přednášek byla zajímavá a aktuální vzhledem k věku a zájmu žáků a přispěla ke zvýšení právního vědomí dětí a utváření jejich postojů a dovedností k problematice sociálně-patologických jevů – zejména násilí, šikany a zneužívání návykových látek. Pozornost si získala i témata o dospívání, plánovaném rodičovství, pohlavních chorobách a AIDS. Žáci byli seznámeni s činností Policie ČR, integrovaného záchranného systému i trestnou činností páchanou mládeží a na mládeži. Formou her a dalších aktivit byl dětem přiblížen systém práva a právního řádu – pojmy přestupek, trestný čin, trestní odpovědnost, dohled nad výchovou dítěte, ústavní výchova, předběžné opatření atd.

PaedDr. Vladka Židková, školní metodik prevence

Soukromá elektroopravna ESPRO-Chuděj Jeseník

provádí opravy elektrospotřebičů
ve Vašich bytech:

- opravy chladniček a mrazniček
- opravy automatických praček
- opravy elektrických sporáků, el. bojlerů, akumulčních kamen

Volete na tel. číslo **584 401 160**, Jeseník

Pracovní doba: 7.00-16.00 hod.

placená inzertce

INFORMACE

O povinnosti zákonného zástupce nezaopatřeného dítěte spojené s řádným plněním školní docházky jako jedné z podmínek nároku na dávku sociální péče

Dle ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 422/2003 Sb. ze dne 5. listopadu 2003, kterým se mění zákon ČNR č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, a který nabyl účinnosti od 1. 1. 2004, se za sociálně potřebného nepovažuje rodič, který neplní povinnosti zákonného zástupce nezaopatřeného dítěte spojené s řádným plněním povinné školní docházky podle zvláštního předpisu (§ 36 zákona č. 29/1984 – školského zákona), pokud dítě je pro účely sociální potřebnosti společně posuzovanou osobou.

Tím je nově stanovena podmínka sociální potřebnosti zaměřená na rodiče, kteří řádně neplní povinnosti zákonného zástupce nezaopatřeného dítěte spojené s řádným plněním povinné školní docházky. Cílem tohoto opatření je zabránění budoucímu sociálnímu vyloučení nezaopatřených dětí, ke kterému by mohlo dojít v souvislosti s neukončením povinné školní docházky, popřípadě se získáním nižší kvalifikace v důsledku horších výsledků způsobených absencí a řádným neplněním školní docházky.

Z uvedeného ustanovení zákona o sociální potřebnosti vyplývá orgánu rozhodujícímu o dávkách sociální péče ověřovat plnění povinné školní docházky, využívat evidovaných oznámení škol o neplnění povinné školní docházky, která jsou zasílána orgánu sociálně-právní ochrany dětí v souladu s **metodickým pokynem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy čj. 10194/2002-14 ze dne 11. března 2002**, k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví. Tento metodický pokyn ve svých ustanoveních zohledňuje oznamovací povinnost školy upravenou v § 10 odst. 4 **zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí**, podle kterého je škola povinna oznámit bez zbytečného odkladu místně příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti nasvědčující tomu, že se v kontrétním případě jedná o děti, na něž se sociálně-právní ochrana zaměřuje (o děti, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku; o děti, jejichž rodiče neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti nebo tato práva nevykonávají či jich zneužívají apod.). V souladu s oznamovací povinností ředitele školy informuje orgán sociálně-právní ochrany dětí o svolání **výchovné komise** již při neomluvené absenci žáka nad **10 hodin** a dále pokračujícím záškoláctví, jestliže neomluvená absence přesáhne **25 hodin**.

Dále bude pro zjištění splnění podmínky povinné školní docházky využíváno předložení **pololetního a závěrečného vysvědčení**. V odůvodněných případech bude správní orgán vyžadovat předložení potvrzení školy o tom, že dítě řádně plní povinnou školní docházku od zákonného zástupce dítěte, případně si takové potvrzení od školy vyžádá sám, a to v průběhu školního roku. V případech zjištění neomluvené absence bude oddělení dávek sociální péče odboru sociálních věcí Městského úřadu v Hanušovicích rovněž zpětně zjišťovat dotazy u školy, kdy k neomluvené absenci žáka došlo za účelem posouzení zanedbání rodičovské zodpovědnosti ve směru k povinné školní docházce ze strany rodičů, a požadovat vrácení vyplacené dávky sociální péče.

V případě, že žák v daném měsíci dosáhl počtu 10 neomluvených hodin a v dalším měsíci má jen 1 neomluvenou hodinu absence, rodina, která pobírá opakovanou dávku sociální péče, nebude mít i v následujícím měsíci nárok na vyplacení dávky.

PaedDr. Vladimíra Židková, výchovná poradkyně školy

Přichází jaro...

Mnozí z nás říkají, že je velmi dobré, že jaro konečně převzalo svou vládu. Nezastrašila nás ani pranostika: „Březen, za kamna vlezem...“ Celý březen je přitom považován za první jarní měsíc, i když astronomické jaro obvykle začíná až 21. března, v den, kdy máme jarní rovnodennost a Slunce v pravé poledne vrcholí nad rovníkem. Letos, v přestupném roce, nám jaro začalo již o den dřív – 20. března.

S příchodem jara se často zamýšlíme, jaká byla předcházející zima. Té, která nás právě opustila, by jistě nejlépe slušel přívlastek, že to byla zima jako na houpačce – zima teplotních rekordů, s permanentním střídáním tlakových výší a níží.

Několik zajímavých údajů k oněm teplotním rekordům zimy. Poslední lednová dekáda byla velmi chladná. 24. ledna byla na Kvildě na Šumavě naměřena teplota -32°C ; pro tento den to byl nový rekord. Naopak měsíc únor byl nejteplejší za uplynulých 200 let, zvláště jeho první týden. 4. února byla v Klementinu naměřena teplota $14,8$ stupňů C, tím byl překonán rekord z roku 1988 o 2°C . V Hanušovicích v tento den dosáhla teplota $+11^{\circ}\text{C}$. Rekordní teploty pokračovaly i v dalších dnech. 5. února bylo v Praze, Brně a Olomouci naměřeno 14 stupňů C, stejná rekordní teplota tehdy byla naměřena i u nás, v Hanušovicích. Z těchto údajů je možné lehce vypočítat, že rozdíl mezi nejnižší lednovou teplotou -32°C a nejvyšší teplotou v prvním únorovém týdnu 15°C je neuvěřitelný rozdíl 47°C , a to v průběhu 14 dní.

Jaké by podle našich představ mělo být jaro? Jistě ne opět „na houpačce“, ale krásné, vlídné, k nám i k celé přírodě. Prostě takové, jak se na nejkrásnější roční dobu sluší a patří. -jk

Sportovní klub Hanušovice, oddíl odbíjené
a Městský úřad Staré Město pod Sněžníkem
pořádají VIII. ročník mezinárodního volejbalového turnaje mužů

O pohár Starého Města

v sobotu 24. 4. 2004 v 9.30 hod., v tělocvičně ZŠ Staré Město

Účastníci: SK Hanušovice, Stronie Slaskie, Glucholazy, Nysa, Olomoucký kraj

Holba tour 2004

ŽALUZIE

přes 50 barevných odstínů

Nabízíme žaluzie:

horizontální meziskelní 360,- Kč/m²

horizontální interiérové

vertikální látkové od 400,- Kč/m²

vertikální plastové nebo hliníkové (cena
dle způsobu provedení) od 999,- Kč/m²

Dále provádíme:

servis žaluzií a prodej náhradních dílů
těsnění oken a dveří 38,- Kč/bm
(usazování silikonového těsnění do
předem vyfrézované drážky)

V cenách je již zaúčtováno:
doprava, montáž, zaměření, DPH

Kontakt:

Radek Nožička

Hornická 35

788 32 Staré Město

mobil: 777 616 435

placená inzerce

Žijme naplno

Více informací o projektu Žijme na plno
v Hanušovických novinách 3/2004

Program na duben 2004

Zlaté Hory – 2. 4. 2004 v 17:00 hod., – „**Jarní probuzení**“, vernisáž výstavy Unie výtvarných umělců Olomoucka v Městském muzeu. Výstava potrvá od 2. 4. do 29. 4., otevřeno út-pá 9.00– 12.00 a 13.00 – 16.00 hod. **Vstup zdarma.**

Javorník – 28. 4. 2004 v 19:00 hod. – „**Kdyby tisíc klarinetů**“, muzikálové představení Hoffmannova divadla z Uherského Hradiště. Autoři: Jiří Suchý, Jiří Šlitr, Karel Hoffmann.

Kde: **Kulturní dům Javorník**

Dotované vstupné: **20,- Kč.** Prodej vstupenek na místě 3 hod. před představením.

„Taneční hodiny pro starší a pokročilé“

Představení brněnského Divadla Husa na provázku. Autor: Bohumil Hrabal.

Kde: **Dům kultury Hanušovice** Kdy: **15. 4. 2004 v 19:00 hod.**

Dotované vstupné: **20,- Kč.** Prodej vstupenek na místě 3 hod. před představením.

Kdyby ... (tisíc klarinetů)

Dne 17. 3. 2004 v Hanušovicích se uskutečnilo divadelní představení Kdyby tisíc klarinetů. Představení bylo pěkné, podium vzorně nachystané, herci Hoffmannova divadla ukázali, že nejsou jen dobrými herci, ale i tanečnický a zpěváky. Jediný zápor tohoto představení byla velmi slabá účast v hledišti. Doufám, že o dalších chystaných akcích budete informovat své známé a tu svou lenost a pohodlnost překonáme, aby byl všem těm, kteří pro nás takové pořady chystají, odměnou plný sál. Na závěr bych chtěl dodat: Kdyby ... (bylo plné hlediště). - ff

Oslavy 30. výročí kina Mír Hanušovice

**Do kina za sedm korun - pouze u nás
od 7. do 12. května 2004!**

Vážení diváci, k výročí našeho kina jsme pro Vás připravili pod záštitou Města Hanušovice a kulturní komise týden promítání v takovém rozsahu jako před 30 lety, ve stejné dny, v obvyklých časech a vstupném.

Oslavy začnou v pátek 7. 5. 2004 francouzským filmem NA PLNÝ PLYN, plným rychlých závodních aut, lásky a přátelství. V neděli budeme promítat pásmo kreslených pohádek pro děti PŘÍBĚHY CVRČKA A ŠTĚNÁTKA a ve večerním čase mohou diváci zhlédnout zlatým lvem oceněnou komedii NUDA V BRNĚ. V pondělí promítáme film nominovaný na Oscara s Aňou Geislerovou v hlavní roli ŽELARY. Tuto přehlídku filmů zakončíme ostře nabitou detektivní parodií MAZANÝ FILIP.

Pro diváky je připraveno několik překvapení.

Na závěr několik statistických čísel: od roku 1995 se odehrálo 1011 představení, které navštívilo 51 536 diváků.

Dům kultury v Hanušovicích

Informace o cyklu cestopisných přednášek v DK

Od září do března probíhal cyklus cestopisných přednášek pod hlavičkou geografického magazínu Koktejl.

Spolu s reportéry tohoto časopisu jsme měli možnost procestovat velkou část, v mnoha případech, pro nás exotických zemí.

V září jsme se spolu s Topím Pigulou podívali do Sýrie, v říjnu nám Miloš Klohna popsal svou cestu po Arménii, v listopadu Pavel Horník poutavě vyprávěl o treku pod Everestem s výstupem na Mera Peak, vrchol ve výšce 6500 m. V prosinci k nám přijel Martin Mykiska a skvělou formou prolínání obrazů s autentickými nahrávkami podbarvil vyprávění o svých cestách do Afghánistánu. V lednu opět zavítal do Hanušovic výborný vypravěč a zdatný cestovatel Topí Pigula a přítomným v sále přiblížil svou měsíční cestu po Islandu. (Dozvěděli jsme se, že na letošní rok plánuje cestu na Kamčatku, takže se máme na co těšit příště.) V únoru Tomáš Petr přivezl dvě hodiny povídání a promítání obrázků z Filipín.

Celý cyklus jsme zakončili, dalo by se říci, doma. A navíc jsme, co se výběru přednášejícího týče, „sáhli“ do domácích zdrojů. Martin Havlíček, učitel ze Základní školy v Rudě nad Mor., svou přednáškou o Národních parcích Slovenska udělal velice příjemnou tečku za spoustou zážitků všech přednášejících cestovatelů.

Pár slov o divácké účasti. Průměrný počet v sále byl kolem dvaceti diváků na přednášku. Pořadatelé využili možnosti informovat o chystaných přednáškách v Hanušovických novinách, na internetových stránkách města i osobním pozváním a na přednášky do Domu kultury začali přijíždět i diváci ze Šumperka a blízkého okolí. Velký díl práce na pěkné propagaci odvedl pan Václav Jokl, kterému patří poděkování pořadatelů. Zájem diváků je pro nás závazkem pro příští cyklus, který odstartujeme v září. Chtěli bychom poděkovat všem, kteří svou účastí projevíli zájem o cestování, a současně pozvat čtenáře na další pokračování.

Jiří Machovský, člen kulturní komise

Události posledního desetiletí 19. století ve zdejších kraji

(Pokračování)

Rok 1896:

Zemřel dlouholetý učitel školy v Potůčniku Johann Thiel ve věku 90 let. Podle záznamu měl důstojný pohřeb na místním hřbitově, jehož se zúčastnili nejen místní občané a školní mládež, ale i občané okolních obcí a učitelé ze 14 obcí. Pravděpodobně se jednalo o výjimečného a vzácného člověka, který nejenže sledoval a pomáhal řídit život v obci, ale také vše zaznamenával, čímž předběhl o několik desítek let zákon ze dne 30. ledna 1920 č. 80 Sbírky zákonů a nařízení, jenž ukládal obcím za povinnost vedení pamětních knih – kronik. Prozíravý pan učitel Thiel tím umožnil nahlédnout do své doby pozdějším generacím.

Byla postavena škola v Lužné (Pföhlwies) a 11. října téhož roku vysvěcena a předána do užívání. Ve škole bylo místo pro 40 dětí a byla velmi skrovně vybavena.

16. listopadu zničil požár hospodářskou budovu sedláka Josefa Kargerera v Habartících. Příčina požáru neuvedená.

Byl založen hasičský sbor ve Vojtiškově. Vojtiškovští hasiči mívali za dobu svého trvání vždy velmi početnou členskou základnu.

Rok 1897:

4. ledna zemřel průmyslník a statkář, majitel dědičné rychty ve Skleném Karl Lubich. V letech 1891-1897 byl poslancem Říšské rady ve Vídni za stranu německo-nacionální. Postavil v obci Sklené textilní továrnu, která zaměstnávala asi 30 dělníků z obce a okolí.

7. července 1997 za silného hřmění a blesků padaly z oblak kusy ledu o velikosti pěstí a zcela pokryly zem, což mělo za následek rozbitá okna, zranění lidí i zvířat a zcela zničenou úrodu.

V noci z 29. na 30. červenec se při přivalovém dešti zvedla hladina řeky Moravy, na mnoha místech vystoupila z břehů a odplavila vše, co jí stálo v cestě, včetně několika mostů. Některé musely strhnout hasiči. Poškozena byla také železniční trať mezi Jindřichovem a Brannou, a to natolik, že musel být na čas přerušeno provoz.

14. 10. se v Kopřivné narodil Oskar Bartel, pravděpodobně jediný pilot v celém šumperském okrese. Jako chlapec miloval výšky, lezl do špiček jehličnanů, a tak se za 1. světové války přihlásil k c. a k. letectvu. Jako jeden z mála prodělal letecký výcvik bez havárie, a poté byl nasazen na italské frontě jako stíhač. Po skončení války se již k létání nedostal.

Rok 1898:

12. 3. se ve Starém Městě p. Sn. narodil Edgar Buhl, syn ing. Hermanna Buhla, podnikatel a společník rodinné firmy, po roce 1945 obchodník v Selbu.

27. března v noci hořel dům Franze Laumanna v Kopřivné. Celodřevěná budova nedala hasičům žádnou naději na úspěšný zásah. Z hořícího domu však hasič Franz Schartel s nasazením vlastního života zachránil spící a nic netušící matku se dvěma

děti. Za tento čin byl veřejně pochválen starostou a vedením hasičstva.

Toho roku byla jednotřídní škola v Ostružné rozšířena na dvoutrídni.

V záznamech potůčnického kronikáře se nachází také záznam o tragické události, která postihla císařský dvůr právě v tomto roce. Pravděpodobně učitel Hubert Seidl u data 11. září uvedl: „Přišla zpráva, že císařsko-královský majestát, císařovna Elisabeth byla včera, 10. září ve Švýcarsku od anarchistů zavražděna.“ Je pozoruhodné, jak rychle se tato zpráva od ženevského jezera do Potůčniku donesla. Kronikář v záznamu uvádí anarchisty, ale byl to anarchistů jeden a jmenoval se Luigi Luccheni. Císařovna Alžběta (známá jako krásná Sisi) pobývala v roce 1898 v Territetu u Montreux, aby odtamtud inkognito navštívila Julii Rothschildovou. Oznámení v ženevských novinách upoutalo pozornost Luigiho Luccheniho, anarchisty, který původně plánoval atentát na francouzského uchazeče o trůn, Jindřicha Orleánského. Císařovna, kterou doprovázela pouze její dvorní dáma hraběnka Irma Sztarayová, byla po odchodu z hotelu napadena a probodnuta trojhranným pilníkem. Císařovna poté ušla ještě asi 100 m k na ni čekající lodi, kde ztratila vědomí a zemřela. Atentátník byl odsouzen k doživotí, roku 1910 spáchal sebevraždu. (Jedna zajímavost: Když 18. února 1853 napadl maďarský krejčovský tovaryš, příslušník vykořisťované vrstvy monarchie János Libényi císaře Františka Josefa I. nožem a nepatrně jej zranil, byl již 23. února již odsouzen k smrti oběšením a 26. února popraven.

Rok 1899:

15. ledna připravil požár Magdalenu Weiserovou v Hanušovicích o dům, stodolu a kůlnu. Příčina požáru neuvedená.

3. června byl v Hynčicích n. M. zřízen z bývalé školy chudobinec.

6. listopadu vypukl v obci Podlesí požár, který připravil sedm rodin o střechu nad hlavou. Při požáru uhořel 5 a půlletý chlapec Willibald Rieger. Šetřením bylo zjištěno, že požár založil Johann Klameth ve svém vlastním domě ve snaze získat pojistné.

Ve školním roce 1898/1899 navštěvovalo školu v Potůčniku 99 dětí, 47 chlapců a 52 děvčat, které vyučoval jeden učitel ve dvou směnách. Zda za tuto námahu pobíral třináctý nebo čtrnáctý plat, se kronikář bohužel nezmiňuje.

V tomto roce byla v Hanušovicích založena místní skupina Svazu Němců severní Moravy – Bundesgruppe des Bundes der Deutschen Nordmähres (BdD).

Rok 1900:

V Hynčicích n. M. vyhořel chudobinec, který v předešlém roce zřídila obec v budově bývalé školy.

Obec Podlesí vybuďovala vodovodní síť, kterou měla v plánu již delší čas. Největší zásluhu na realizaci celého projektu měl tamní obchodník Johann Göttlicher.

9. listopadu založil Franz Matzek, rodák z Kopřivné, v Hanušovicích strojní zámečnictví. Místo provozu firmy bylo zapsáno na čp. 137. Po druhé světové válce přešlo zámečnictví do správy a posléze majetku Jaroslava Kláta. Dnes je zde Dům kultury.

-jh

Prameny: Kroniky a jiné záznamy

Jubilea

**V měsíci dubnu 2004 oslaví
svá významná životní výročí
tito naši spoluobčané:**

80 let paní Marie Bývalcová a
Veronika Kadlecová,

75 let pan Jiří Kocourek,

70 let pan Josef Vokurka,

65 let paní Marie Novotná,
Věra Guralová a pan Ján
Havelka,

60 let paní Vlasta Pelíšková a
pan Alois Turek,

50 let paní Lenka Sokolová,
Jolana Leskovjanová a
Dagmar Končická a pan
Vladislav Stejskal.

Blahopřejeme!

Vážení jubilanté, pokud nesouhlasíte
s uveřejněním Vašeho jubilea v některém
z dalších čísel Hanušovických novin,
sdělte tuto skutečnost vždy do 15. dne
předcházejícího měsíce (do uzávěrky)
vydání, ve kterém máte být uvedeni, na
podatelnu MěÚ Hanušovice.

Pokud tak neučiníte, bude to chápáno
jako souhlas s uveřejněním Vašeho
jména a výročí v rubrice Jubilea.

Redakce Hanušovických novin

V měsíci únoru 2004

se narodili:

Anna Jacková, Václav Kupčík,
Lukáš Pavlín a Tomáš Havlín

zemřela:

paní Irena Macková

Vzpomínka

*Odešlas nám,
ubíhá čas,
jen vzpomínka na tebe
zůstává v nás.*

Dne 19. dubna vzpomínáme 7. výročí,
kdy nás navždy opustila naše milovaná
maminka, dcera a sestra,

paní Anna Ondráčková.

S láskou vzpomínají dcera s rodinou,
syn, sestra s rodinou a rodiče.

Sdružení hereckých ochotníků „Blud v tyátru“
a Junior JAZZBAND z Velkých Losin
Vás srdečně zvou
na představení veselé aktovky podle autora H. Haneka

Hledá se tenor!

Režie: Juliana Vohralíková

Dům kultury Hanušovice, 25. dubna 2004, v 18.00 hod.

Přijďte, těšíme se na Vás!

**Krásné Velikonoce, plné pohody a jarního sluníčka
všem čtenářům
přeje redakce Hanušovických novin a zaměstnanci MěÚ**

...Zima už pozbyla své moci.
Zas vrátily se jarní dny,
i s tajemstvím o Velké noci.
Slunce se tiše dožaduje lásky,
což neví, že ji samo dává?
Své větrem pocuchané vlásky
rozčesala si polní tráva
a skřivan nad poli propěvuje své litanie.
Zas po roce přišly pašije
a nový život zmrtvýchvstává.

Všem našim spoluobčanům
přejeme příjemné svátky
velikonoční, plné jarní
pohody a rodinné
spokojenosti, a dětem
bohatou pomlázku.

MO KDU-ČSL Hanušovice

Upozornění pro podnikatele s prostory pro podnikání

Jelikož v letošním roce slavnostně vstupujeme do EU, je vysoká pravděpodobnost kontrol ze všech možných stupňů, dohlížejících na dodržování dosud platných i nově vznikajících zákonů a jejich novelizací. V tomto článku se budu věnovat pouze podnikatelům ve vztahu k životnímu prostředí, konkrétně k zákonům, týkajícím se ochrany ovzduší před znečišťováním.

Při podnikatelské činnosti dle § 12 odst. 1 zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění, je každý podnikatelský subjekt používající v prostorech k podnikání jakýkoliv spalovací zdroj (u plyných a kapalných paliv od jmenovitého výkonu 11 kW, u paliv tuhých od jmenovitého výkonu 15 kW) povinen oprávněnou osobou nechat minimálně 1x za dva roky změřit účinnost, množství vypouštěných látek a provést kontrolu spalinových cest. Výsledky měření musí být po provedeném měření do 30 dnů oznámeny obecnímu úřadu.

Nedodržení této povinnosti je dle § 12 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší přestupkem fyzické osoby, s právnickou osobou bude zahájeno řízení o pokutě.

V § 19 odst. 16 je stanovena oznamovací povinnost provozovatele topného zdroje (nad 11 kW a nad 15 kW dle topného zdroje), a to do 15. 2. příslušného roku nebo do 30 dnů od vzniku oznamovací povinnosti (instalace topného zdroje). Při zjištění porušení této povinnosti opět hrozí výše uvedené sankce. Chcete-li se jim vyhnout, plňte včas a kompletně požadavky zákona.

V § 19 odst. 15 zákona je stanoveno zpoplatnění spalovacího zdroje, a to od tepelného výkonu 50 kW. Poplatek je vyměřen obcí dle druhu pevných paliv a je počítán sazbou uvedenou v tabulkách.

Pokud někým zmítají nejasnosti, rád je vysvětlím – sídlím na MěÚ Hanušovice, dveře č. 205, popř. se obraťte na pana Vítězslava Berlinského, který je v tomto oboru osobou znalou a oprávněnou.

-ke/ŽP

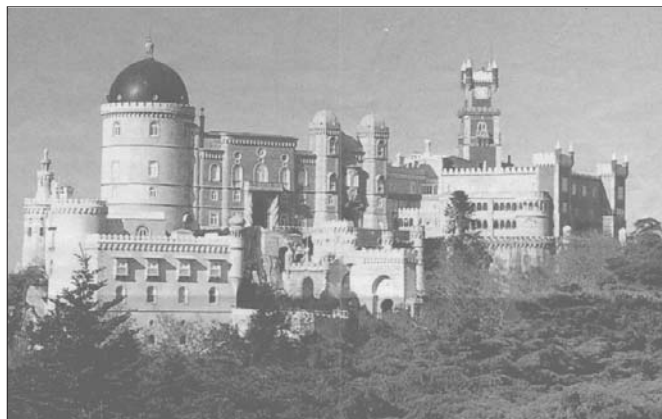
Cestování po Evropě

V tomto vydání Hanušovických novin se podíváme do Portugalska, a to na významnou památku, která byla před osmi lety zapsána na seznam památek Světového kulturního dědictví UNESCO.

Málokdo z nás ví, co je to Sintra a kde leží. Přiznám se, že ani já jsem nevěděl, že je to portugalské královské letovisko, vystavěné pro potěšení, odpočinek a lovecké radovánky královské rodiny a jejích hostů. Královský zámek je symbolem malého městečka se stejným názvem, které leží nedaleko hlavního města Lisabon. Jejím poznávacím znakem jsou dvě kuželovité věže, které jsou ve skutečnosti kuchyňskými komíny.

O tom, kam až sahá původ této národní památky, se mezi odborníky vedou dodnes polemiky. Někteří tvrdí, že její základy jsou ještě arabského původu, podle jiných vznikly až na konci 14. století za vlády krále Jana I. Každopádně právě s jeho osobou bývá spojováno centrální jádro paláce, například Sál labutí, pojmenovaný podle dřevěného stropu s 27 labutěmi, nebo Erbovní sál, kde lze spatřit znaky 72 nejvýznamnějších portugalských rodů. Podstatné úpravy zde nechal provést také Manuel I., zvaný Šťastný (1459-1521), který se díky obchodu Portugalska s Dálným Východem a Jižní Amerikou stal svého času nejbohatším panovníkem Evropy. Traduje se, že právě v tomto paláci Manuel obdržel zprávu o objevení námořních cest do Indie a Brazílie, odkud později plynulo nesmírné bohatství. Právě za vlády tohoto panovníka se rozvinul zvláštní, pozdně gotický sloh nazývaný manuelský, pro který je charakteristické zobrazování exotických zvířat, rostlin či symbolů zámořských cest, hlavně silných námořních točených lan.

Pozdější panovníci měli vedle Sintry k dispozici ještě nedaleký výstřední zámek Palacio da Pena (na obrázku). Tyčí se na nejvyšším místě rozsáhlého parku a svou hranatou červenou věží s ho-

dinami připomíná až nápadně českému turistovi mírovskou věžnici. Palác nabízí procházku královskými komnatami, kde zůstala řada vybavení, které králové využívali. Můžete se rozhlédnout nejen po salonech a dalších veřejných místnostech, ale i po soukromých pokojích královských manželů, nahlížet do jejich ložnic, toalet a koupelen. Žili tu před bezmála sto lety a některá zařízení jsou již velmi moderní. Vše působí dojmem, že ten, kdo tu bydlel, jen na chvíli odešel a brzy bude zpátky.

Poslední portugalští panovníci odtud totiž odjížděli velmi narychlo a jejich odjezd definitivně uzavřel více než sedm století dlouhé období portugalské monarchie. Právě sem se totiž Manuel II. se svou ženou uchýlil po vyhlášení republiky v říjnu 1910 a z oken paláce vyhlížel loď, která je natrvalo odvezla do anglického exilu.

-hp

Toulky po okolí

Dnes se podíváme do malé osady Vysoká a povíme si něco zajímavého o hudebním skladateli Franzu Schubertovi, který zde měl rodové kořeny.

Vysoká, malá osada na úbočí vrchu Srážná, patří do vnitrozemského hřebenu masivu Králického Sněžníku, je nyní jednou z devíti vesnic obce Malá Morava. Nadaci výrazně podporované z Vídně se již podařilo na Vysoké zbořit nevzhledný kravín a provést rekonstrukci zdejší kaple, v níž podle legend mladý skladatel hrál na varhany. Součástí projektu nadace Památník Franze Schuberta, ve kterém se výraznou měrou angažuje i město Králíky, je vybudování naučné stezky a dobových replik sudetských staveb správce domu a rodného domu rodiny Schubertů. Památník by se mohl stát významným lákadlem pro návštěvníky králického regionu.

O životních cestách významného hudebního skladatele jsme se mohli dočíst v našich novinách v únoru 1997, tedy v době, kdy jsme si připomínali dvousté výročí narození Franze Schuberta (nar.

31. 1. 1797). A tak si dnes povíme o méně známých zajímavostech ze života slavného skladatele a o jeho smrti.

Schubert se narodil ve Vídni-Liechtenthalu a za svého krátkého života nikdy

ne navštívil rodná místa svých rodičů, dnešní Vysokou a Zlaté Hory. Na přání otce se měl stát učitelem. Kvůli hudbě však školu zanedbával a po neúspěšném reparátu z matematiky raději ze studií odešel. Zvítězila hudba, koncertování a hlavně skladatelská činnost. Bohužel ani jeho tělesné předpoklady z něj nikdy

neudělaly lva salonů. Se svým malým vzrůstem (měřil pouze 157 cm), nadměrnou tloušťkou, pro niž byl zván „houbičkou“, svou krátkozrakostí a bolestně pocíťovanou nepřítažlivostí pro ženský svět se spíše radovánkám vídeňské smetánky vyhýbal. Smutný byl i závěr jeho života. V roce 1828, tedy ve svých 31 letech, se Schubert ocitl psychicky na dně a navíc onemocněl chrlením krve. Ujal se ho bratr Ferdinand, který ho přijal do svého nového domu ve Wiedenu. Zde Franz onemocněl tyfem a ten jej sklátil 19. listopadu 1828 do hrobu. Ani jeho vlastní otec jej v době nemoci nenavštívil, neboť se bál nákazy. Po smrti však poskytl prostředky, aby jeho syn mohl být pohřben ve Währingu nedaleko hrobu Ludwiga van Beethovena. Roku 1888 byli oba skladatelé exhumováni a pohřbeni blízko sebe na centrálním hřbitově.

Konec velkého člověka byl sice smutný, ale to, co po něm zbylo, je nesmrtelné. Za pouhých 14 let své skladatelské činnosti napsal 9 symfonií, 17 kvartetů, 12 sonát, 7 mší, 14 oper a asi 603 písní. A to se prý ještě řada děl z důvodu skladatelovy ledabylosti ztratila!

-hpm

Informace pro občany - odběratele plynu

Informujeme občany, že
zákaznické centrum SMP, a. s.
bylo zrušeno.

Se svými požadavky se můžete
obrátit na přímou zákaznickou
telefonní linku **840 111 115**,
za místní hovorné.

Montáže a instalace nových
zařízení za SMP, a. s. nyní
zajišťuje firma **TESPO**,
tel. **583 346 859**, sídlo firmy: ul.
Žerotínova 36, Šumperk
(původní areál šumperské plynárny).

MěÚ

12 nejlepších vitaminů vitamin **B₁**

KDE JE VITAMINU NEJVÍC

Luštěniny (např. hrášek), brambory, celozrnné výrobky, pšeničné
klíčky, pивní kvasnice, ořechy, banány, vepřové maso, vejce.

JAK VITAMIN PROSPÍVÁ DUŠI

Záruka dobré nálady: Vitamin B1 (thiamin) pomáhá při stálé po-
drážděnosti, vrací psychickou vyrovnanost a zvyšuje koncentraci.

V ČEM POMÁHÁ ORGANISMU

Aktivuje látkovou výměnu: Aby tělo pracovalo na vysoké obrátky a zů-
stalo ve formě – přitom hraje thiamin významnou roli.

CO SE STANE PŘI JEHO NEDOSTATKU

Denní potřeba: 1,1 až 1,3 mg (např. v 15 g ovesných vloček). Sympto-
my nedostatku: poruchy spánku, zažívací potíže, špatná paměť.

Eva Grosserová

Duha, sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi Klub mládeže Salix-SK Hanušovice

Činnost za měsíc únor 2004

Na začátku února jsme podnikli různé soutěže s dřevěnými hůlkami pod
společným názvem Sněžní hadi, inspirované hrami různých indiánských
kmenů. Nejvíce se při soutěžích dařilo Aničce Lacuškové. Blahopřeji.

Stavba sněhových soch v sobotu 7. února se kvůli dešti sice zpozdila, ale
nakonec se přece jen uskutečnila. Počasí se umoudřilo, a tak se podařilo vy-
modelovat pěkné sochy. Ty jsme ve finále ještě barevně vylepšili. Škoda
jen, že se nezúčastnila i pozvaná široká veřejnost.

O jarních prázdninách proběhly v klubovně různé stolní hry (Kostková
ruleta, Závod na stole, Sázková, Indiánské kostky). Dále si děti prima za-
jezdily na louce u vodárky na bobech (vyhrál Miloš Kalas), na nafouknuté
duši, na saních a na igelitovém pytlí.

Koncem měsíce si chlapi vyzkoušeli svou šikovnost při roztáčení kla-
sických dřevěných káč. A protože pilně trénovali, podařilo se jim roztáčet
na delší dobu oba druhy káč, které jsme měli k dispozici. Chválím jejich tr-
pělivost a píli.

Povídali jsme si také o životě zvířat a jejich stopování, které se dalo pro-
cvičovat snadněji právě nyní, v zimě na sněhu, než ve zbytku roku v půdě.

V měsíčním bodování jednotlivců vyhrál Honza Czastek. Ve speciální
soutěži o klubové nálepky bodovali: Anička - nálepka č. 2 a Honza - 3+4.
Putovní odznak Roye měla právo nosit v měsíci březnu Anička Lacušková.
Všem blahopřeji.

DUHA, Salix-SK děkuje za spolupráci: p. Kozákovi, pí Baslerové,
p. Felnerovi a kamarádům Martinu Tomíčkoví a Michalu Minářovi.

Vedoucí klubu M. Pecho

Šachové úlohy

Řešení úlohy z minulého čísla
Hanušovických novin

1. Vd7 - Ke4, 2. Vd6 - Ke5
3. c7 - K x d6, 4. c8J! - Kc7
5. J x b6 - K x b6, 6. h4 a bílý vyhraje

Nová řešitelská soutěž

Postavení figur na šachovnici:

- bílý – Ke2, Vf1, Vf3
černý – Ke4, Ve8, Je7
Bílý táhne a vyhraje.

-jk

UPOZORNĚNÍ

SOUKROMOU INZERCI je možno podávat
v Hanušovických novinách **zdarma**. Inzeráty
můžete předat osobně v podatelně nebo do
schránky u dveří při vstupu na MěÚ Hanušovice.
Inzerát musí být: čitelný, srozumitelný, seriózní,
s délkou maximálně 250 znaků.

KOMERČNÍ INZERCE

Inzeráty textové

15,- Kč za řádek o 30 znacích

Inzeráty plošné

2,50 Kč za 1 cm²